

Planiranje i razvoj turizma u Rovinju

Brečević, Amalija

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:191:844247>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Preddiplomski sveučilišni studij

AMALIJA BREČEVIĆ

Planiranje i razvoj turizma u Rovinju

Planning and development of tourism in Rovinj

Završni rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Preddiplomski sveučilišni studij
Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu
Studijski smjer: Menadžment u turizmu

Planiranje i razvoj turizma u Rovinju
Planning and development of tourism in Rovinj

Završni rad

Kolegij:	Menadžment turističke destinacije	Student:	Amalija Brečević
Mentor:	Prof. dr. sc. Zrinka ZADEL	Matični broj:	25150/20

Opatija, travanj 2024.

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI RADA

Ime i prezime studenta: Amalija Brečević
Matični broj: PS25150/20

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom

Planiranje i razvoj turizma u Rovinju
(Naslov rada)

izradila/o samostalno te sam suglasna/suglasan o javnoj objavi rada u elektroničkom obliku.

Svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. u radu su jasno označeni kao takvi te adekvatno navedeni u popisu literature.

U Opatiji, 15. Svibnja.2024

Brečević Amalija
Potpis studenta

Sažetak

Grad Rovinj se može s ponosom istaknuti kao dugogodišnja omiljena destinacija za posjetitelje. Njegova reputacija temelji se na bogatoj kulturno-povijesnoj baštini, izvanrednim prirodnim ljepotama, dobroj prometnoj povezanosti i izuzetnom geografskom položaju. U ovom radu analizirani su preduvjeti koji čine grad Rovinj atraktivnom destinacijom, kao i detaljna analiza njegove turističke ponude i potražnje. Kroz SWOT analizu istaknute su snage i prilike, ali i slabosti i prijetnje s kojima se grad Rovinj suočava. Ova analiza naglašava kako postoji niz nedostataka na kojima treba raditi, ali i atributa zbog kojih je grad već prepoznat kao jedna od najprivlačnijih destinacija u regiji. Glavni cilj i svrha ovog istraživanja jest istražiti trenutnu turističku ponudu grada Rovinja te proučiti planove i budući razvoj destinacije. Kroz ovaj rad, nastojimo bolje razumjeti kako Rovinj može unaprijediti svoju turističku ponudu i ostati atraktivna destinacija i u godinama koje dolaze.

Ključne riječi: planiranje, razvoj, turistička ponuda, Rovinj

Sadržaj

Sažetak	2
Uvod.....	4
1. Temeljno određenje destinacije	1
1.1. Definiranje destinacije	1
1.2. Proces planiranja.....	3
2. Razine upravljanja i funkcije destinacijskog menadžmenta.....	5
3. Preduvjeti razvoja turizma grada Rovinja	7
3.1. Geografski resursi i prirodni resursi.....	7
3.2. Kulturno- povijesni preduvjeti i demografska obilježja.....	9
4. Analiza turističkog tržišta grada Rovinja	13
4.1. Analiza turističke ponude	13
4.2. Analiza turističke potražnje	19
5. SWOT analiza.....	22
6. Strateško upravljanje destinacijom grada Rovinja	25
6.1. Uloga turističkih zajednica	26
6.2. Strateški dokumenti razvoja turizma grada Rovinja	28
Zaključak	31
Literatura.....	32

Uvod

Rovinj je grad smješten na zapadnom djelu Istarskog poluotoka. Nekada poznat po luci koja je bila važna mnogim ribolovcima i mornarima. Danas je jedna od najpoznatijih destinacija u Hrvatskoj ali i šire. Rovinj se prostire na oko 400 km kvadratnih kilometara, te u svom arhipelagu sadrži 22 mala otoka, otočića i hridi. U Rovinj kao turistička destinacija raspolaže sa bogatom kulturnom, prirodnom i ekološkom baštinom. U Rovinju se nalaze razne kulturne znamenitosti kao što su stari grad, raskošna šuma Zlatni rt, već navedeni otoci u priobalje dugačko 67 kilometara. Lokalno stanovništvo ovog grada ponajviše živi od samog turizma, ribarstva, poljoprivrede, vinove loze, maslinika i vina. Početak turizma seže iz 19. stoljeća gdje je Istra zbog svoje povoljne klime i zanimljive prošlosti bila privlačna destinacija za klijentelu iz unutrašnjosti. Nakon što se uspostavila stalna izletnička linija Trst-Rijeka brodovi su se često zaustavljali u Rovinj, ali i u ostale gradove današnje Istre, a to su Novigrad, Poreč i Pula. Izgradnjom željezničke pruge Divača-Pula i Kanfanar-Rovinj dodatno je potaknut razvoj turizma u Rovinju. Službeni početak turizma smatra se 1888. godina kada je otvoreno lječilište Maria Theresia Seehospiz koje je bilo namijenjeno za liječenje siromašne djece od skrofuloze i rahitisa. Zatim je 1890. godine Georg Hutterott, poduzetnik iz Trsta, kupio četiri otoka: Sv. Andriju, Maškin, Šturag i Sv. Ivan, te nastavio s kupovinom privatnih posjeda. Poznati ljudi u to vrijeme sve su više dolazili posjećivati njegove posjede, te su se više zadržavali, izletnički turizam se razvio u stacionirani turizam. Nakon njegove smrti, otvoren je i prvi hotel Adriatico 1913. godine te su postavljeni temelji modernog turizma. Danas grad Rovinj nudi turistima raznoliku ponudu smještaja i gastronomije jer sadrži veliki broj luksuznih hotela, apartmana, vila i restorana te krasi raskošnom ljepotom i kulturnim znamenitostima kao što su Crkva Sv. Eufemije, Gradski bedemi i vrata, Dvorac na otoku Sv. Andrije, Grisia, Gradski sat i mnoge druge. Danas grad Rovinj nosi titulu najljepšeg grada u Istri te je jedna od vodećih turističkih destinacija u Hrvatskoj. Predmet i svrha istraživanja je planiranje i razvoj turizma u Rovinju. Definirati osnovne odrednice turizma i prikazati plan razvoja turizma u budućnosti. Ovaj istraživački rad ima za cilj proučiti planiranje i razvoj turizma u Rovinju. Bit će definirane osnovne karakteristike turizma, a zatim će biti prikazan plan razvoja turizma za budućnost.

1. Temeljno određenje destinacije

Poglavlje ovog rada ima cilj osigurati jasno razumijevanje ključnih pojmova u turizmu, naglašavati će se važnosti i davati će se precizne definicije zbog izbjegavanja konfuzija i nedoumica. Razumijevanje ovih definicija ključno je za daljnje analize, istraživanja i rasprave. Kada se istražuje turistički sektor, važno je imati na umu da terminologija i koncepti mogu evaluirati s vremenom, a trendovi se mogu mijenjati. Stoga, iako se ovdje koriste definicije koje su usklađene po izvorima više autora, može doći do promjena i varijacija u definiranju pojmova kako se turizam razvija i prilagođava novim zahtjevima i trendovima. Također važno je napomenuti da autori mogu imati različite perspektive i interpretacije istih pojmova, što može dovesti do razlika u definicijama. Kroz naglašavanje ključnih pojmova, ovo poglavlje čini čvrst temelj za daljnje istraživanje i razumijevanje turističke industrije.

1.1. Definiranje destinacije

Riječ destinacija rabi se u svim odgovarajućim oblicima romanskih jezika, ali je jako raširena i u anglosaksonskim zemljama.¹ U turizmu je ušla pod sredstvom prometa, posebice onog zračnog koji koristi englesku terminologiju. Pojam destinacije počeo se širiti i na istraživanja u turizmu, početkom sedamdesetih godina 20-og stoljeća, postajala je sve više istoznačnica za turistički lokalitet, zonu, regiju, skup zemalja pa čak i kontinent.² Svaka turistička destinacija sastavljena je od idealno kombiniranog turističkog prostora kojemu su definirane administrativne granice, koji osigurava dugoročno dobre turističke rezultate usporedno s konkurencijom.

Turistička destinacija nije jednostavan pojam za definiranje, ali se definicija D. Magaša smatra točnom.

U cjelini uzevši, za turističku destinaciju treba reći:³

- da čini prostornu cjelinu turističke ponude
- da mora raspolagati dostatnim elementima ponude
- da je orijentirana tržištu, turistima

¹ Magaš, Dragan. *Turistička destinacija*, 10.

² Magaš, Vodeb i Zadel. *Menadžment turističke organizacije i destinacije*, 9.

³ Magaš, Vodeb i Zadel. *Menadžment turističke organizacije i destinacije*, 11.

- da je neovisna o administrativnim granicama
- da se destinacijom mora upravljati.

Turistička destinacija je podložna promjenama, prati trendove, te se mijenja sukladno s potrebama potrošača. Prema raznim autorima, destinacija je važan element turizma, a samim time i razlog putovanja turista.

Koncepcija razvoja je sustav pravila i principa zapisanih i pisanom obliku, koji su ključni za strategiju kao dinamičku disciplinu, sustav i poslovnu politiku. Ti elementi zajedno služe za ostvarivanje ciljeva i misije poduzeća ili destinacije, omogućujući predviđanje budućnosti u sadašnjosti. Koncepcija je plan djelovanja s jasno definiranim ciljevima, mogućnostima i sredstvima za postizanje rasta i razvoja poduzeća. Koncepcija ne samo da opisuje ono što strategija treba postići, već i definira kako će se to izvesti u praksi. Pisana strategija sastavljena je od tri djela, a to su analiza sadašnjeg stanja, postavljanje ciljeva te strategija. Kroz analizu sadašnjeg stanja cilj je definirati trenutnu poziciju destinacije na tržištu, te vanjske faktore koji utječu na nju. Zatim, definiranje ciljeva za usmjeravanje budućih aktivnosti. Pod pojmom dugoročnih ciljeva smatramo razdoblje od dvije do tri godine, uzimajući u obzir promjene u turizmu. Implementacija strategije ostvaruje se kroz sinergiju svih dionika destinacije. Uključujući nositelje ponude, destinacijsku upravu i lokalno stanovništvo, zajednička suradnja omogućuje bolji uvid u potrebe i probleme destinacije. Završni dio koncepcije razvoja obuhvaća poslovnu politiku, koja se fokusira na ostvarivanje ciljeva poslovanja u sadašnjosti i budućnosti. Ova politika uključuje razvojne politike temeljene na istraživanju i predviđanju potencijalnih problema destinacije. To je posljednja karika u modelu koncepta razvoja, koja se na nižoj razini, ovisno o konceptu razvoja destinacije, manifestira kao razvojna politika pojedinačnih pružatelja usluga ili specifičnih poslovnih politika. U sadašnjosti i u budućnosti, razvojna politika teži ostvariti poslovne ciljeve i željeno stanje, prilagođavajući se dinamičnom okruženju. U tom smislu, menadžment igra ključnu ulogu u postavljanju i optimizaciji sustava razvoja poslovanja, s fokusom na stalno poboljšanje svih procesa i projekata unutar destinacije, te stvaranju novih vrijednosti i ostvarivanju ciljeva. Ovaj sustav predstavlja vezu između strategije razvoja i poslovne i razvojne politike. Na razini poduzeća, povezuje sve dijelove organizacije, dok na razini destinacije povezuje sve dionike, uključujući nosioce ponude, domicilno stanovništvo, lokalnu upravu i samoupravu, te destinacijske marketing organizacije (DMO).

1.2. Proces planiranja

Planiranje je ključni korak u ostvarivanju ciljeva destinacije te definira put prema njihovom postizanju. Osnovna svrha ovog procesa je implementacija planova kako bi se ostvarili željeni rezultati. Uključivanje svih relevantnih dionika destinacije u proces planiranja od izuzetne je važnosti, jer to omogućuje raznolike perspektive, bogatstvo ideja te podršku širokog spektra dionika, što rezultira maksimalnim učinkom i minimalnim troškovima. Kroz suradnju i koordinaciju različitih aktera, planiranje postaje inkluzivan proces koji osigurava da su različiti interesi i potrebe uzeti u obzir. Uključivanje lokalne zajednice, poslovnih subjekata, turističkih operatera, javnog sektora i ostalih relevantnih dionika omogućuje stvaranje planova koji su relevantni, održivi i podržani širom zajednice. Implementacija planova omogućuje destinaciji da se kontinuirano razvija i unapređuje, doprinoseći njezinoj atraktivnosti, privlačnosti i konkurentnosti. Kroz postupno ostvarivanje definiranih ciljeva, destinacija postaje privlačnije mjesto za posjetitelje, što rezultira povećanim turističkim dolascima, ekonomskim prosperitetom te unaprjeđenjem kvalitete života lokalnog stanovništva. Inkluzivno planiranje i uspješna implementacija planova ključni su čimbenici u stvaranju održive i uspješne turističke destinacije koja može dugoročno opstati i prosperirati.

Kada je riječ o metodama i tehnikama uključivanja aktera destinacije u proces odlučivanja i planiranja navode se slijedeći mogući pristupi: ⁴

- diseminacija informacija
- javni skupovi
- uzimanje komentara u obzir
- upitnici
- obuka i tehnička podrška
- fokusne grupe
- radionice
- radne skupine
- proces planiranja u velikim skupinama.

⁴ Magaš, Ksenija i Zadel. Menadžment turističke organizacije i destinacije, 61.

Navedene tehnike zahtijevaju različite razine angažiranja menadžmenta jer su u većini slučajeva razmišljanje i načini komunikacije aktera potpuno različiti. Na primjer, u radnim skupinama menadžment mora biti znatno angažiraniji u vođenju diskusija, usmjeravanju aktivnosti i donošenju odluka kako bi se osiguralo postizanje zajedničkih ciljeva. Osim toga, u radnim skupinama može biti potrebno puno više truda za usklađivanje različitih stajališta i perspektiva te za poticanje suradnje među članovima. Stoga nije strano da dolazi do izazova i nesuglasica u provedbi navedenih tehnika i metoda.

Najčešći izazovi pri uključivanju

aktera su:⁵

- nerazumijevanje između skupina aktera
- osiguravanje pravednosti i jednakopravnosti
- problematika među institucijama
- manjak sredstava i vremena
- kompleksnost u mjerenju učinaka.

Suočavanje s ovim izazovima zahtijeva strateško planiranje, stalnu evaluaciju i prilagodljivost kako bi se osiguralo da projekt ostvaruje svoje ciljeve unatoč potencijalnim preprekama.

⁵ Magaš, Vodeb i Zadel. *Menadžment turističke organizacije i destinacije*, 61.

2. Razine upravljanja i funkcije destinacijskog menadžmenta

Turistička destinacija je turistički određena prostorna cjelina koja ostvaruje turistički promet. Turistička destinacija predstavlja ključni segment u turističkom sustavu jer, u usporedbi s ostalim njegovim dijelovima, ima najveći potencijal za privlačenje turista i postizanje značajnih gospodarskih rezultata. Njezina vitalna uloga leži u tržišnoj prepoznatljivosti kao geografske jedinice s sposobnošću zadovoljenja kompleksnih potreba turista. Destinacija može ponuditi tržištu jedan ili više turističkih proizvoda, a njihovu distribuciju zajednički provode svi dionici turističke ponude, primjenjujući raznolike cjenovne i promotivne strategije. U obavljanju svoje upravljačke funkcije, organizacija za destinacijski menadžment provodi aktivnosti planiranja, organiziranja i kontrole, stvarajući pretpostavke sustavnog povezivanja svih relevantnih dionika za razvoj destinacijskog proizvoda. Proces upravljanja započinje planiranjem, postavljanjem ciljeva, te slijedi akcije za njihovo postizanje. U planiranju se prvo određuje vizija, zatim utvrđuje misija, te definiraju ciljevi i smjernice. Organiziranjem se uređuju uloge pojedinaca i skupina, a kod upravljanja ljudskim resursima radi se o direktnom utjecaju na ljude u organizaciji. Kontrolom se prate sve akcije sustava. Zadaci općeg menadžmenta turističke destinacije uključuju određivanje najviših ciljeva općeg sustava destinacije, utvrđivanje resursa i kapaciteta potrebnih za realizaciju općih ciljeva, te određivanje postupaka i strategija.⁶ Upravljanje turističkom destinacijom obuhvaća više aspekata, uključujući stvaranje pogodnog okruženja za razvoj turizma, privlačenje posjetitelja putem marketinga te unapređenje kvalitete njihovog doživljaja kroz operativne aktivnosti. Ovaj proces uključuje širok spektar dionika kao što su nacionalne vlade, razvojne agencije, lokalne vlasti, upravitelji nacionalnih parkova, prijevoznike, kulturne organizacije, ugostiteljski sektor, posrednike, medije, obrazovne institucije, lokalno stanovništvo i turiste. Ključni alat u upravljanju destinacijom je destinacijski plan upravljanja koji usklađuje aktivnosti različitih organizacija, povezuje strategiju s praktičnim djelovanjem, koristi se znanjem u projektnom planiranju te promiče znanstveni pristup upravljanju. Upravljanje turističkom destinacijom je kompleksan proces s nekoliko ključnih elemenata. Dizajn destinacije je ključan jer posjetitelji sami oblikuju svoj doživljaj. Logistika ima važnu ulogu jer turisti ne kreću proizvodom - oni dolaze na destinaciju. U turizmu, posjetitelji odmah doživljavaju proizvod, a promocijski sustav je usmjeren na samu destinaciju. Destinacijski paket obuhvaća različite proizvode i

⁶ Magaš, Dragan: *Destinacijski menadžment*, 56.

iskustva, a profit od prodaje destinacije kao turističkog proizvoda dijeli se među brojnim dionicima.

3. Preduvjeti razvoja turizma grada Rovinja

Istarska županija, obilujući prirodnim darovima, izvrsnom prometnom infrastrukturom te bogatom kulturno-povijesnom baštinom, odavno je poznata po svojoj dugoj turističkoj povijesti. Istarska županija je jedna od najposjećenijih županija u Hrvatskoj. Grad Rovinj je poznat kao jedna od najljepših turističkih destinacija u Hrvatskoj. Poznat je kao grad sa po izvanrednim prirodnim, ekološkim, arhitektonskim vrijednostima, ali i po svojoj povijesti. Prednosti grada Rovinja su kao što su bogatstvo i očuvanost prirodnih resursa, mediteranski ugođaj, starogradska jezgra, dobra klima i blizina turističkih emitivnih tržišta. Grad Rovinj ima preduvjete za korištenje svojih bogatih resursa kroz cijelu godinu, ali bogati resursi se ne iskorištavaju dovoljno van ljetnih mjeseci. Veliki problem Rovinja predstavlja sezonalnost. Svi događaji u destinaciji odvijaju se u razdoblju od mjeseca svibnja do mjeseca rujna. Nedostaju događanja u zimskim mjesecima. Rovinj ima potencijala da postane luksuzna destinacija, ali uz događanja koji nedostaju, također su potrebni ekskluzivni butici, svjetski događaji poput festivala i elitnih sportova. Lokalno stanovništvo može pridonijeti produljenju sezone tako da zajedničkim djelovanjem razvijaju i njeguju svoje resurse. To može dovesti do razvoja resursa turizma. Značajni su neizravni turistički resursi potrebni za razvoj turizma grada Rovinja a to su očuvani okoliš, geoprometni položaj, prometna povezanost, komunalna infrastruktura i objekti društvenog standarda, kvaliteta prostorne organizacije i oblikovanje objekata.⁷

3.1. Geografski resursi i prirodni resursi

Prirodni resursi su veoma značajni za razvoj turizma i razvoj turističke djelatnosti. Iako je Istarska županija poznata po svom bogatstvu prirodnih resursa, Rovinj se ističe sa svojom bogatom razvedenom obalom, otocima i priobalnom području te zelenilom. U Rovinjskom arhipelagu nalazi se dvadeset i dva otoka, otočića i hridi. Ti su otoci nekada bili u privatnom vlasništvu bogatih austrijskih obitelji ili ribara. Otočje i obalno područje proglašeno je rezervatom prirodnih ljepota radi očuvanja krajolika, bogate vegetacije, prekrasnih plaža, estetskog dojma i turističke važnosti. Među najznačajnijim otocima su Sveta Katarina, Sveta Andrea, Velika i Mala Figarola, Šturago, Maškin, Pirusi, Sveti Ivan, Banjole i Dvije sestre.

Sv. Katarina je otok nasuprot starogradske jezgre grada Rovinja, jedan od najvećih i najbližih otoka rovinjskog arhipelaga. Udaljen je svega stotinjak metara od kopna a čini ga površina od šesnaest tisuća kvadratnih metara. Prekriven je bujnom vegetacijom, sa otprilike četiristo

⁷ Eduard Kušen, *Turistička atrakcijska osnova*, Znanstvena edicija instituta za turizam, Zagreb, 2001., str.17

pedeset različitog raslinja. Na njemu se nalazi hotel pod nazivom Hotel Katarina. Sv. Andrija i Maškin su dva otočića povezana umjetnim nasipom. Unatoč umjetnom spoju, otoci se tretiraju odvojeno. Prekriveni su gustom sredozemnom vegetacijom. Na njima uspijeva više od 180 biljnih vrsta. Crveni otok se rabi kao naziv za sv. Andriju. Gdje je izgrađen veliki hotelski kompleks Hotel Istra. Sv. Ivan na pučini je hrid ispred grada Rovinja na kojoj se nalazi svjetionik Sv. Ivan na pučini kojeg su izgradile tadašnje austrougarske vlasti davne 1853. godine. U zgradi pored svjetionika su dva apartmana, dok na svjetioniku radi stalna svjetioničarska posada. Uz svjetionik nalaze se i plaže. Otok Šturag je otočić koji je privlačan mnogim turistima zbog stjenovite građe koja nalikuje na kanjone koji protežu od plicaka sve do osamnaest metara dubine gdje ronjocima omogućuje ronjenje među visokim stijenama i pogled na stanište velikog broja riba. Otočić Banjol je poznat po svojoj podmorskoj jami koja na kraju ima tunel kroz koji se izranja u plicak. Ova prirodna atrakcija omiljeno je ronilačko izletišta. Dvije sestrice su dva otočića, Mala sestrice i Velika sestrice, na kojima se gnijezde galebovi. Zaštićena područja prirode grada Rovinja su: Limski kanal, Palud, Zlatni rt, Kamenolom Monifirenzo, Kamenolom Montauro, Rt. Škaraba, Saline i Dvije sestrice. Limski kanal, još poznat kao Limski fjord ili Limski zaljev je prirodna pojava potopljene kanjonske doline u kršu, dugačka 35 kilometara. Seže gotovo do grada Pazina koji se nalazi u središtu Istre. Proglašen je zaštićenim krajolikom i rezervatom u moru. Nalazi se na granici mediteranske i submediteranske klime što uvjetuje veliki razvitak vegetacije. Razvitak listopadne vegetacije južnih i zimzelene vegetacije predstavlja rijetkost i posebnu zanimljivost. Na kraju Limskog kanala može se pronaći Romualdova špilja. Od 1980. godine Limski kanal je zakonom zaštićen u kategoriji specijalni rezervat u moru. Na samom kraju zaljeva zbog podzemnog pritjecanja slatke vode dolazi do visoke koncentracije kisika i smanjenosti saliniteta. Zato što se stvara drugačiji ekosustav od onoga u otvorenome moru u unutarnjem djelu zaljeva se uzgajaju dagnje i oštrige, a do 2022. godine su se uzgajale i ribe u kavezima, kao što su orade i brancini. Ornitološki park Palud je močvarno područje blizu grada Rovinja, na udaljenosti od desetak kilometara. Rijetko je posjećeno, čak i od strane lokalnih ljudi, a mjesto je za odmor i ljudima i mnogim stanovnicima močvare, a to su ptice, kornjače, jegulje i cipli. U parku Palud mogu se vidjeti i rijetke vrste životinja, a turiste najviše privlači i *birdwatching*, pri kojemu je prisutan i stručni voditelj.

Saline je vrsta lagune koja je u blizini Valalte. Čini ju muljevito tlo i zanimljiva flora. Također je stanište raznih ptica. Kamenolom Monfiorenzo je kako ga neki nazivaju kamenolom Fantazija. Zaštićeni je spomenik prirode te spomenik velike vrijednosti iz kojeg je vidljiv

razvoj istarske obale. Mogu se vidjeti okamenjene livade sa modrozelenim algama koje su pomiješane sa vapnenačkim muljem. Posjetiocu će kamenolom Fantazija prikazati niz brazdi stvorenih od crno-bijelih dolomita. Rovinjski kamenolomi, uz onaj na Brijunima, najstariji su u Istri. Od rovinjskog bijelog kamena građene su razne znamenitosti u Rovinju, Veneciji, Padovi i Anconi. Šuma Zlatni rt je jedna od najpopularnijih poznatijih šuma u Hrvatskoj. Ima bogatu povijest, a nastanak je između 1890. godine do 1910. godine. Uredio ju je grof Georg Hutteroth, a trebala je postati ekskluzivno ljetovalište. Park Zlatni rt namijenjen je odmoru i rekreaciji. Nekada je bio najposjećenije kupalište grada Rovinja. Zaprema površinu 52,4 hektara. Sada je stanište fazana, divljači, srna, zečeva i za koje su sagrađena posebna pojilišta.

3.2. Kulturno- povijesni preduvjeti i demografska obilježja

Rovinj je bogat kulturno-povijesnom baštinom zahvaljujući dugoj povijesti ovog područja, te se na području Istarske županije nalazi mnogo kulturno-povijesnih spomenika i ustanova. Grad Rovinj se ističe po raznim antropogenim privlačnostima, ali i po romantičnoj atmosferi. Pun je muzeja i galerija, kulturno- povijesnih znamenitosti, prirodnih znamenitosti i raznih antropoloških nalazišta. Tako se mogu istaknuti troje gradskih vrata, Vrata sv. Benedikta, Vrata sv. Križa i Vrata pod zidom. Nekada ih je bilo sedam, ali uspjele se očuvati samo tri. Crkva sv. Eufemije je barokna građevina venecijanskog stila i najveći je spomenik u gradu. Na mjestu gdje se nalazi ova crkva, nekada se nalazila crkva sv. Juraja. Sada se sv. Juraj i sv. Eufemija smatraju zaštitnicima Rovinja. Postoji bogata povijesna priča o sv. Eufemiji koja govori o tome da je sarkofag mučenice Eufemije dospio na obalu grada Rovinja. Sada je na sredini crkve sv. Eufemije njezin sarkofag. Unutrašnjost crkve je prekrasna, uljepšavaju ju tri oltara zajedno sa kipovima sv. Eufemije i sv. Juraja. Najveća slika koja krasi crkvu jest slika Posljednje večere nacrtana od strane Giovannija Contarinija. Uz crkvu stoji i zvonik čija je gradnja počela davne 1651. godine i trajala je dvadeset šest godina. Veliki bakreni kip sv. Eufemije krasi vrh zvonika, te se okreće oko svoje osi prema smjeru vjetra. Najviši je zvonik u Istri, a visok je 62 metra. Gradska palača je stara pretorska palača koja potječe još iz 1308. godine. Tijekom svih godina mijenjala je svoju svrhu i izgled. Sada se koristi kao sjedište gradske uprave i gradonačelnika. Pročelje i atrij su obnovljeni između 1850. i 1860. te 1935. godine, kad je postavljeno niz grbova venecijanskih i rovinjskih obitelji te gradski grb.⁸ Važno je spomenuti i Crkvu sv. Benedikta na malenom trgu u blizini Vrata sv. Benedikta to jest Vrata na obali. Crkva je sagrađena je u 14. stoljeću. Uz crkvu sv. Benedikta možemo spomenuti i crkvu majke Božje

⁸ Preuzeto sa stranice : <https://www.rovinj-rovigno.hr/> (4.4.2024)

od Milosti, crkvu sv. Križa, crkvu sv. Toma Apostola, crkvicu Gospe od Zdravlja, crkvu sv. Bartola, crkvu sv. Tome, te crkvu sv. Damjana. Franjevački samostan je danas poznata knjižnica u gradu Rovinju. Sagrađen je 1710. godine. Sadrži više od dvanaest tisuća starih knjiga, te raznorodna svjedočanstva ljudskog stvaralaštva znanja i kreativnosti. Uz sve ove spomenike mogu se spomenuti i Balbijevo luk, kazalište Antonio Gandusio, gradski bedemi, gradski sat i mnoge druge povijesne znamenitosti.

Sakralni objekti zaštićeni u sklopu Kulturno-povijesne cjeline grada Rovinja-Rovigno:

1. Župna crkva sv. Jurja m. i sv. Eufemije
2. Crkva sv. Josipa
3. Crkva Gospe od Zdravlja
4. Crkva sv. Tome Apostola
5. Gospa od sedam žalosti (Oratorij)
6. Crkva sv. Križa
7. Crkva sv. Benedikta Opata
8. Crkva sv. Martina
9. Crkva sv. Karla Boromejskog
10. Crkva sv. Nikole.⁹

Zaštićena pokretna povijesno-kulturna baština (materijalna):

1. Zavičajni muzej – muzejska građa (zbirka suvremene umjetnosti)
2. Liturgijsko ruho iz crkve sv. Jurja i sv. Eufemije
3. Oltar sv. Josipa
4. Oltar Uznesenja Bogorodice
5. Orgulje u crkvi sv. Jurja i sv. Eufemije
6. Sakralni inventar crkve Blažene Djevice Marije od Milosti
7. Sakralni inventar crkve i samostana sv. Franje
8. Sakralni inventar crkve sv. Jurja i sv. Eufemije

⁹ Preuzeto sa stranice : <https://www.rovinj-rovigno.hr/> (4.4.2024)

Prema službenim rezultatima popisa stanovništva iz 2021. godine Državnog zavoda za statistiku, Grad Rovinj ima ukupno 12 968 stanovnika. Njih 9 432 (72,73 posto) se po narodnosti izjasnilo kao Hrvati, 1207 (9,31 posto) su Talijani, 324 je Albanaca, 5 Austrijanaca, 221 Bošnjak, 2 Bugara, 25 Crnogoraca, 18 Čeha, 52 Mađara, 25 Makedonaca, 35 Nijemaca, 4 Poljaka, 8 Roma, 5 Rumunja, 13 Rusa, 2 Rusina, 18 Slovaka, 48 Slovenaca, 465 Srba, 14 Ukrajinaca i 96 ostalih.

Na području grada Rovinja nalaze se dva vrtića. To su Dječji vrtić i jaslice „Neven“ i Talijanski dječji vrtić „Naridola“. Po podacima iz 2021. godine vrtić je ukupno polazio 633 djece. Što se tiče osnovnih škola, ima ih tri i to su : OŠ Jurja Dobrile Rovinj-Rovigno, OŠ Vladimira Nazora Rovinj-Rovigno te TOŠ-SEI „Bernardo Benussi“ Rovinj-Rovigno (Scuola elementare italiana "Bernardo Benussi" Rovinj-Rovigno). U školskoj godini 2020./2021. osnovnu školu ukupno je pohađalo 1080 učenika u 56 razrednih odjela u gradu Rovinju-Rovigno. Srednjoškolsko obrazovanje odvija se u okviru Srednje škole „Zvanje Črnja“, Strukovne škole „Eugen Kumičić“ te Talijanske srednje škole - Scuola media superiore italiana Rovinj-Rovigno. Ukupan broj učenika koji si pohađali srednje škole na području grada Rovinja-Rovigno u školskoj godini 2020./2021. je 606.¹⁰ Također grad dodjeljuje stipendije, a gradonačelnik odluku o visini stipendije i broju učenika koji će ju dobiti. Pučko otvoreno učilište Rovinj realizira mnoštvo različitih djelatnosti kroz cikluse kazališnih predstava za mlade i za odrasle, projektiraju se filmovi, brojne izložbe i koncerti na teme pučke i tradicionalne kulture i umjetnosti do suvremene kulture. Kreiraju i promoviraju kulturne i edukativne sadržaje, u svrhu povećanja kvalitete života. Također svoju pažnju posvećuju obrazovanju s ciljem promicanja kulture cjeloživotnog učenja, poticanju osobne motivacije pojedinca za učenjem, otkrivanju novog i širenju perspektiva. U Pučkom otvorenom učilištu nude se i jezični tečajevi verificirani po CEF-U, programi osposobljavanja, kreativne radionice i tečajevi za djecu i odrasle, plesni i rekreativni programi, stručna predavanja te književni susreti s učenicima rovinjskih srednjih škola. Suradnja obrazovnih institucija s javnim ustanovama u kulturi i civilnim sektorom od velike je važnosti za primjenu i interpretaciju znanstvenih istraživanja vezanih uz kulturu. Osim formalnih obrazovnih ustanova, Rovinj je dom i brojnim udrugama koje se bave obrazovanjem u kulturi, uključujući plesne, kulturne i obrazovne organizacije.

¹⁰ PROVEDBENI PROGRAM GRADA ROVINJA-ROVIGNO ZA RAZDOBLJE 2021. - 2025. GODINE
<https://www.rovinj-rovigno.hr/> (5.4.2024)

Među njima su Hrvatsko kulturno društvo “Franjo Glavinić”, Matica Hrvatska Rovinj, Zajednica Talijana „P. Budicin“, KUD “S. Žiža” iz Rovinjskog Sela, Komorni zbor “Rubino”, Limena glazba, Udruga rovinjske mažoretkinje-Majorettes, Centar vizualnih umjetnosti “Batana”, Udruga i eko muzej Kuća o Batani, Udruga tehničke kulture “Galileo Galilei”, Roxanne Rovinj – Rovigno, Studio za ritmiku i ples i mnoge druge.

Analiza konačnih podataka Popisa 2021. o sastavu stanovništva Republike Hrvatske pokazuje značajan trend smanjenja udjela stanovništva s nižim obrazovanjem, uz istovremeni rast udjela stanovništva s višim razinama obrazovanja. U 2021. godini, 20,4% stanovnika starijih od 15 godina imalo je osnovnoškolsko obrazovanje ili niže, što je smanjenje od 10,4 postotna boda u odnosu na 2011. godinu, te čak 65,2 postotna boda manje u odnosu na 1961. godinu, kada je većina stanovništva imala osnovno obrazovanje ili manje. U istom razdoblju, udio stanovništva sa srednjom školom povećao se s 12,6% na 55,5%, s rastom od 2,9 postotna boda u odnosu na 2011. godinu. Također je zabilježen kontinuirani porast udjela visokoobrazovanog stanovništva svakih deset godina. Udio visokoobrazovanih stanovnika porastao je s 1,8% u 1961. godini na 24,1% u 2021. godini, što je povećanje od 7,7 postotnih bodova u odnosu na 2011. godinu. Istarska županija se ističe s udjelom od 23,9% visokoobrazovanog stanovništva, što je blizu nacionalnog prosjeka od 24,1%.

4. Analiza turističkog tržišta grada Rovinja

Analiza sadašnjeg stanja je ključna za daljnji razvoj destinacije, a kvantitativna analiza pruža važne brojčane podatke o ponudi i potražnji u turizmu. Kvantitativni trendovi uključuju analizu broja dolazaka i noćenja turista, raspoloživih smještajnih kapaciteta poput hotela, apartmana i kampova, te broja ugostiteljskih objekata kao što su restorani i kafići. Ovi podaci pružaju uvid u kapacitete grada za smještaj i ugostiteljstvo te omogućuju praćenje kretanja posjetitelja. Na primjer, praćenje broja smještajnih objekata i ugostiteljskih objekata pomaže u procjeni kapaciteta grada za pružanje usluga turistima. Analiza broja dolazaka turista, kako domaćih tako i stranih, te ukupni prihodi i rashodi od turizma, pružaju dodatne informacije o turističkoj aktivnosti i ekonomskom doprinosu turizma gradu. Kvalitativna analiza, s druge strane, istražuje subjektivne aspekte turističkog iskustva te pomaže identificirati snage, prilike, prijetnje i slabosti koje mogu utjecati na turističku atraktivnost i razvoj grada. Ovi podaci se prikupljaju od strane relevantnih institucija poput nacionalnih statističkih ureda, Eurostata, Državnog zavoda za statistiku i drugih. Kombinacija kvantitativne i kvalitativne analize pruža cjelovit uvid u turističku aktivnost i potencijal grada te omogućuje razvoj strategija i ciljeva za daljnji turistički razvoj.

4.1. Analiza turističke ponude

Kvantitativni pokazatelji ponude u Rovinju obuhvaćaju raznolike aspekte turističke infrastrukture. Grad nudi raznolike smještajne opcije kako bi zadovoljio potrebe različitih vrsta gostiju. To obuhvaća raznovrsne hotele različitih kategorija, od luksuznih hotela s pet zvjezdica do manjih obiteljskih hotela. Također, dostupni su hosteli za proračunske putnike ili one koji preferiraju društvenu atmosferu. Kampovi pružaju mogućnost boravka u prirodnom okruženju, što je posebno privlačno ljubiteljima prirode. Tu su i privatni smještajni objekti poput apartmana, kuća za odmor i vila, koji omogućuju veću fleksibilnost i privatnost. Uz smještaj, Rovinj nudi bogatu gastronomsku ponudu. Restorani, konobe i kafići razasuti su po gradu, nudeći posjetiteljima autentična istarska jela, svježe morske plodove, maslinovo ulje i vrhunska vina. Osim toga, postoji mnogo malih obiteljskih restorana koji služe tradicionalne recepte s lokalnim sastojcima, pružajući posjetiteljima pravu gastro avanturu. U pogledu kulturnih događaja, Rovinj nudi raznolik program tijekom cijele godine. U ljetnim mjesecima, grad oživljava raznim festivalima, koncertima, umjetničkim izložbama i kulturnim manifestacijama koje privlače posjetitelje iz cijelog svijeta. Osim toga, tu su i sportska natjecanja, eno-gastronomске manifestacije te tradicionalni događaji koji otkrivaju bogatu povijest i kulturu

regije. Upravo zbog ovakve raznolike ponude, Rovinj je postao jedna od najtraženijih destinacija na Jadranu. Posljednjih godina, grad se također ističe kao destinacija za turiste s većim financijskim mogućnostima. Luksuzni hoteli, fine dine restorani, ekskluzivni klubovi i butici privlače elitne putnike koji traže visoku razinu usluge i udobnosti. S obzirom na sve navedeno, manifestacije u Rovinju postale su važan dio turističke ponude. Visoka kvaliteta događaja pridonosi imidžu destinacije i privlači zahtjevnije goste. Stoga, Grad Rovinj nastoji održati razinu izvrsnosti u organizaciji događaja kako bi zadovoljio potrebe svojih posjetitelja i ostao konkurentan na globalnom turističkom tržištu. Tako se kroz cijelu godinu održavaju manifestacije u cilju produljenja sezone. Jedne od poznatih manifestacija grada Rovinja su:

- Karneval u Rovinju,
- Rovinj Art & more
- Dani komunikacija
- Putevima rovinjskih delicija
- Weekend Food Festival
- Croatian Summer Salsa Festival
- Ljetni festival Rovinj
- GinIstra Rovinj
- Božićni rovinjski đir

Dani komunikacija su događaj koji se održava u Rovinju i predstavlja jedan od najznačajnijih susreta marketinških stručnjaka, medijskih agencija, oglašivača i svih koji se bave komunikacijom u regiji. Događaj obuhvaća niz predavanja, panel diskusija, radionica i drugih aktivnosti s ciljem razmjene znanja, ideja i iskustava iz područja komunikacija, marketinga i medija. Organiziran je kako bi se pružila platforma za umrežavanje stručnjaka iz različitih sektora komunikacija, ali i kako bi se predstavile najnovije trendove, tehnologije i strategije u industriji. Bitno je izdvojiti i Weekend Media Festival, koji se održava u prostoru nekadašnje Tvornice duhana, pod zaštitništvom Adris grupe, već 16 godina za redom, izdvaja se kao ključni događaj u gradskom kalendaru. Održavanje ovog festivala u Rovinju nije samo kulturni događaj, već i značajan doprinos razvitku i prepoznatljivosti grada kao turističke destinacije. Prvi festival održao se od 18. do 21. rujna 2008. godine, te od tada kontinuirano privlači posjetitelje iz cijelog svijeta. Uz sve navedene festivale i kulturne znamenitosti, važno je spomenuti i turističko poduzeće Maistra, koje igra ključnu ulogu u gradu Rovinju. Maistra je značajna zbog svojih smještajnih objekata, uključujući hotele, kampove i turistička naselja, te je često promovirana na raznim manifestacijama u gradu. Tvrtka Maistra d.d. nastala je

spajanjem dvaju društava, Jadran-turist i Anita d.d., 15. ožujka 2005. godine. Maistra upravlja s 19 hotela, 11 turističkih naselja i šest kampova u destinacijama Rovinj, Vrsar, Zagreb i Dubrovnik. Zabilježili su 1,6 milijuna zauzetih jedinica, što je povećanje od 3% u odnosu na prethodnu godinu i 8% iznad razine iskorištenosti kapaciteta iz 2019. godine prije krize. Poslovni prihodi su porasli na 242 milijuna EUR, što predstavlja rast od 16% u odnosu na prethodnu godinu i 40% iznad razine prije krize 2019. godine. Poslovni rashodi su iznosili 201 milijun EUR, što je povećanje od 15% zbog povećanih poslovnih aktivnosti i inflatornih pritisaka. Dobit prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) iznosila je 76 milijuna EUR, što je porast od 10% u odnosu na prethodnu godinu i 25% iznad razine iz 2019. godine. Maistra je 2018. godine certificirala svoj Sustav upravljanja zaštitom okoliša prema normi ISO 14001:2015, što je dio njezinog cjelokupnog integriranog sustava upravljanja kvalitetom. Ti sustavi su implementirani u sve hotele, naselja, kampove i poslovne funkcije Maistre, osiguravajući visoku razinu kvalitete i zaštite okoliša u svim aspektima poslovanja.

U gradu Rovinju, Maistra upravlja sa :

- Grand Park Hotel Rovinj
- Hotel Lone
- Hotel Eden
- Hotel Adriatic
- Island Hotel Istra
- All Suite Island Hotel Istra
- Family Hotel Amarin
- Hotel Monte Mulini
- Island Hotel Katarina
- Resort Amarin
- Resort Villas Rubin

Kvantitativni pokazatelji ponude - broj postelja i smještajnih jedinica u hotelima, kampovima, turističkim naseljima i privatnim smještajima u Rovinju.

Tablica 1. Popis hotela sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Vrsta i naziv objekta	Kategorija	Broj sj. 2022	Broj sj. 2023	Broj kreveta 2022	Broj kreveta 2023	2023/2022
HOTELI						
GRAND PARK HOTEL ROVINJ	*****	209	209	418	418	100
LONE	*****	248	248	498	498	100
MONTE MULINI	*****	101	101	202	202	100
ADRIATIC	****	18	18	36	36	100
AMARIN	****	28	280	560	560	100
EDEN	****	325	325	581	581	100
ISTRA	****	358	358	645	645	100
ARUPIUM	****	20	20	40	40	100
HOTEL BAŠTINA ANGELO D'ORO		22	22	38	38	100
HOTEL BAŠTINA VILLA VALDIBORA		18	18	35	35	100
INTEGRALNI HOTEL CASA GARZOTTO	****/***	10	10	20	20	100
HOTEL DELFIN	****	12	12	24	24	100
HOTEL BUTIQUE NATKA	****	6	6	12	12	100
BUTIQUE HOTEL LILI	****	20	15	34	28	82
KATARINA	***	120	120	290	290	100
SQUERO		10	10	22	22	100
UKUPNO HOTELI		1.777	1.772	3.455	3.449	100

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Prema podacima iz tablice, u 2023. godini ukupan broj smještajnih jedinica u hotelima iznosio je 1.772, dok je ukupan broj kreveta u hotelima iznosio 3.449. Ovi podaci pružaju uvid u kapacitet hotelskog smještaja u Rovinju te ukazuju na značajnu mogućnost prihvata posjetitelja u hotelskom sektoru.

Tablica 2. Popis turističkih naselja sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinj

Vrsta i naziv objekta	Kategorija	Broj sj. 2022	Broj sj. 2023	Broj kreveta 2022	Broj kreveta 2023	2023/2022
TURISTIČKA NASELJA						
AMARIN	****	461	461	1.208	1.208	100
VILLAS RUBIN	***	357	357	909	909	100
VALALTA	***	427	427	918	918	100
UKUPNO TURISTIČKA NASELJA		1.245	1.245	3.035	3.035	100

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Prema podacima koji su navedeni u prethodnoj tablici, možemo uočiti kako se broj smještajnih jedinica i kreveta nije promijenio.

Tablica 3. Popis kampova sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Vrsta i naziv objekta	Kategorija	Broj sj. 2022	Broj sj. 2023	Broj kreveta 2022	Broj kreveta 2023	2023/2022
VALALTA	****	1.751	1.751	5.253	5.253	100
VAL SALINE	****	419	419	1.257	1.257	100
VEŠTAR	****	870	870	2.610	2.610	100
ULIKA	****	42	42	126	126	100
POLARI	****	2040	2.040	6.120	6.120	100
AMARIN	***	943	943	2.829	2.829	100
PORTON BIONDI	**	396	396	1.188	1.188	100
VAL VIDAL	**	36	36	108	108	100
DOBAR ODMOR	**	35	0	105	0	0
MON PARADIS	**	48	48	144	144	100
ŠPANIDIGA	*	22	22	66	66	100
UKUPNO KAMPOVI		6.602	6.567	19.806	19.701	99

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

U kategoriji kampova bilježi se pad u broju smještajnih jedinica i kreveta u 2023. godini. Konkretno, uočava se smanjenje za 1% u broju smještajnih jedinica i kreveta u usporedbi s 2022. godinom. Ovaj pad može biti rezultat različitih faktora, uključujući promjene u potražnji za ovom vrstom smještaja, sezonske varijacije ili promjene u ponudi drugih vrsta smještaja.

Tablica 4. Popis ostalih objekata sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Vrsta i naziv objekta	Kategorija	Broj sj. 2022	Broj sj. 2023	Broj kreveta 2022	Broj kreveta 2023	2023/2022
OSTALI OBJEKTI						
	*****	14	14	50	50	100
	****	220	231	506	538	106
	***	376	409	977	1056	108
	**/*	88	88	206	208	101
UKUPNO		698	742	1.739	1.852	106

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

U kategoriji ostalih objekata, bilježi se značajan porast u ukupnom broju smještajnih jedinica i kreveta, što ukupno rezultira porastom od 6,35% u broju smještajnih jedinica i 6,49% u ukupnom broju kreveta u 2023. godini.

Tablica 5. Popis usluga građana u domaćinstvu sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Vrsta i naziv objekta	Kategorija	Broj sj. 2022	Broj sj. 2023	Broj kreveta 2022	Broj kreveta 2023	2023/2022
USLUGE GRAĐANA U DOMAĆINSTVU						
	*****	13	14	64	68	106
	****	681	725	1.749	1.906	109
	***	3.329	3.428	8.490	8.767	103
	**/*	308	325	744	761	102
UKUPNO		8.051	8.251	19.276	19.838	103

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Prema dostupnim podacima, primjećuje se značajan porast u ukupnom broju smještajnih jedinica i broju kreveta u Rovinju. U 2023. godini, broj smještajnih jedinica porastao je za 2,48%, dok je ukupan broj kreveta porastao za 2,91%. Ovaj rast ukazuje na kontinuirani razvoj turističke infrastrukture u gradu, što omogućuje veći kapacitet za prihvata posjetitelja i doprinosi povećanju turističke aktivnosti. Ovi podaci svjedoče o vitalnosti turističkog sektora u Rovinju i potvrđuju njegovu poziciju kao jedne od vodećih turističkih destinacija.

4.2. Analiza turističke potražnje

Za analizu turističke potražnje u Rovinju, razmatrani su sljedeći faktori: turistički promet u 2022. i 2023. godini, prosječni broj dana provedenih u smještajnim objektima, noćenja turista razvrstana prema zemlji pripadnosti, te distribucija dolazaka i noćenja tijekom mjeseci u oba navedena razdoblja.

Tablica 6. Statistička analiza turističkog prometa u 2022. i 2023. godini

Tip smještajnog objekta	Dolasci	%	Dolasci 2023	%	2023/2022	Noćenja 2022	%	Noćenja 2023	%	2023/2022
Hoteli	205.526	28,88	215.697	29,09	105	826.426	19,43	846.612	20,22	105
turistička naselja	65.469	9,2	64.662	8,72	99	412.273	9,69	405.183	9,47	98
Kampovi	236.902	33,29	248.246	33,48	105	1.887.665	44,39	1.898.247	44,39	101
Usluge građana u domaćinstvu	158.041	22,21	162.526	21,92	103	876.418	20,61	850.861	19,9	97
Ostali ugostiteljski objekti	36.654	5,15	41.168	5,55	112	123.164	2,9	130.129	3,04	106
Kuće i stanovi za odmor	8.851	1,24	8.893	1,2	100	125.387	2,95	124.375	2,91	99
Nautika	279	0,04	370	0,05	133	1.577	0,04	3.106	0,07	197
UKUPNO	711.722	100	741.562	100	104	4.252.910	100	4.276.513	100	101

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Analizom tablice možemo uočiti kako je u 2023. godini zabilježeno 741.562 dolaska, te 4.276.513 noćenja u gradu Rovinju. Najveći broj dolazaka (33,48%) i noćenja (44,39%) dogodio se u kampovima. Možemo zaključiti kako je 2023. godina bila uspješnija od 2022. godine i to za 4 % u dolascima, te 1 % u noćenjima. U 2023. godini je zabilježen značajan porast u nautici u dolascima od 33% i impresivan porast u noćenjima od 97%. Ovo ukazuje na sve veću popularnost nautičkog turizma i traženje alternativnih oblika smještaja koji pružaju jedinstveno iskustvo. Drugi ugostiteljski objekti, osim hotela, također bilježe značajan porast, s povećanjem dolazaka za 12% i noćenja za 6%. To sugerira da su i drugi oblici smještaja osim hotela privlačni turistima te da se raznolikost ponude pozitivno odražava na ukupan broj dolazaka i noćenja. S druge strane, turistička naselja bilježe pad u dolascima i noćenjima, što može ukazivati na promjene u preferencijama turista ili potrebu za modernizacijom ovog oblika smještaja. Važno je napomenuti da su objekti privatnog smještaja u kategoriji Usluge građana u domaćinstvu zabilježili rast u dolascima od 3%, ali pad u noćenjima od 3%. Ovo može biti predmet daljnje analize kako bi se razumjelo što je pridonijelo ovom trendu i kako ga možda poboljšati u budućnosti. Kuće i stanovi za odmor su zabilježili pad u noćenjima od 1%, dok su

broj dolazaka ostali isti kao i prethodne godine. To može ukazivati na potrebu za dodatnim promocijama ili unaprjeđenjem ponude kako bi se zadržala konkurentnost na tržištu.

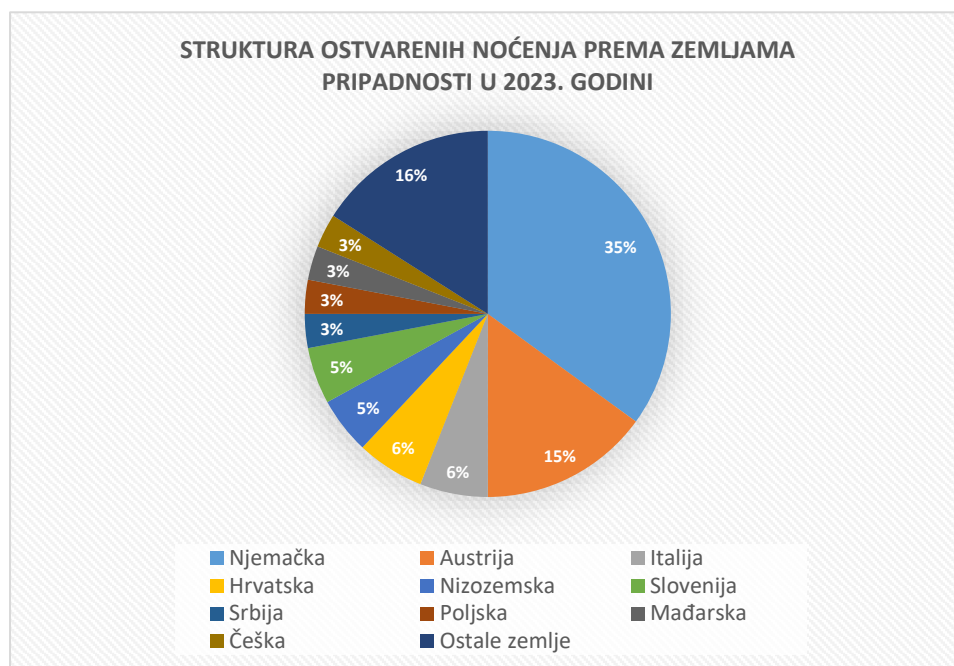
Tablica 7 . Prosječni broj dana boravka u gradu Rovinju po smještajnim objektima

Tip smještajnog objekta	Boravak 2022	Boravak 2023	2023/2022
Hoteli	4	4	100
Turistička naselja	6	6	100
Kampovi	8	8	100
Usluge građana u domaćinstvu	6	5	83
Ostali ugostiteljski objekti	3	3	100
Kuće i stanovi za odmor	14	14	100
UKUPNO	6	6	100

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

U 2023. godini, prosječni boravak turista u Rovinju iznosio je 6 dana. Jedina promjena desila se u danima boravka 2023. godine kada se prosječni boravak turista u uslugama građana u domaćinstvu smanjio za 17 % u odnosu na 2022. godinu.

Graf 1. Struktura ostvarenih noćenja prema zemljama pripadnosti 2023. godine u Rovinju.

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Prema strukturi turističkog prometa po zemljama podrijetla, najbrojniji gosti bili su iz Njemačke, s 175.649 dolazaka i 1.476.610 noćenja, što predstavlja 3% manje noćenja u odnosu na prošlu godinu. Gosti iz Austrije ostvarili su 118.860 dolazaka i 645.261 noćenje, što je porast od 1% u odnosu na prošlu godinu. Noćenja gostiju iz Italije i Hrvatske smanjila su se za 1% u odnosu na prethodnu godinu. Turisti iz Nizozemske ostvarili su 13% manje noćenja nego prethodne godine, dok su gosti iz Slovenije zabilježili povećanje broja noćenja za 3% u odnosu na prošlu godinu.

Tablica 8. Vremenska distribucija dolazaka i noćenja po mjesecima u 2023.godini u usporedbi s 2022. godinom

Mjesec	Dolasci 2022	%	Dolasci 2023	%	2023/2022	Noćenja 2022	%3	Noćenja 2023	%	2023/2022
Siječanj	10.124	1,42	13.109	1,77	129	32.748	0,77	40.015	0,94	122
Veljača	15.967	2,42	16.175	2,18	101	44.861	1,05	46.760	1,09	104
Ožujak	18.439	2,59	21.113	2,85	115	55.823	1,31	57.99	1,36	104
Travanj	45.964	6,46	53.262	7,18	116	151.767	3,57	169.153	3,96	111
Svibanj	67.913	9,54	75.085	10,13	111	303.074	7,13	341.217	7,98	113
Lipanj	119.312	16,76	113.52	15,31	95	742.205	17,45	716.347	16,75	97
Srpanj	145.819	20,49	147.479	19,89	101	1.030.374	24,23	1.006.574	23,54	98
Kolovoz	146.081	20,53	145.368	19,60	100	1.127.454	26,51	1.090.897	25,51	97
Rujan	86.426	12,14	100.553	13,56	116	583.581	13,72	616.312	14,41	106
Listopad	33.265	4,67	33.979	4,58	102	114.71	2,70	126.889	2,97	111
Studeni	11.666	1,64	10.222	1,38	88	35.072	0,82	30.57	0,71	87
Prosinac	10.746	1,51	11.697	1,58	109	31.241	0,73	33.789	0,79	108
UKUPNO	711.722	100	741.562	100	104	4.252.910	100	4.276.513	100	101

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ Rovinj

Analizom tablice možemo uočiti problem sezonalnosti. Najveći broj dolazaka i noćenja ostvaruje se tijekom mjeseca lipnja, srpnja, kolovoza i rujna. U predsezonskim i poslije sezonskim mjesecima broj dolazaka i noćenja je znatno manji. S obzirom da je većina smještajnih jedinica zatvoreno u zimskoj sezoni, izuzetak su hoteli koji privlače goste iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Srbije, zapravo vikendaše.

5. SWOT analiza

U SWOT analizi, vanjski čimbenici poput prilika i prijetnji, kao i unutarnji čimbenici poput snaga i slabosti, ocjenjuju se kako bi se identificirale mogućnosti za napredak i izazovi koji se trebaju riješiti. Cilj je maksimizirati snage i prilike, dok se istovremeno minimiziraju prijetnje i slabosti. Kroz analizu snaga, ističemo prednosti destinacije u odnosu na druge konkurentne destinacije. Fokusiramo se na atraktivne značajke i jedinstvene karakteristike grada Rovinja koje ga izdvajaju i čine privlačnim za posjetitelje. Prilike predstavljaju potencijalne resurse ili aspekte destinacije koji nisu u potpunosti iskorišteni, ali mogu doprinijeti daljnjem povećanju atraktivnosti grada. Slabosti su negativni faktori koji trenutno ograničavaju ili smanjuju privlačnost destinacije te ih je potrebno prepoznati i riješiti kako bi se poboljšao njezin status. Prijetnje su vanjski čimbenici ili događaji na koje destinacija ne može direktno utjecati, ali ih je važno prepoznati i prilagoditi se kako bi se minimalizirali njihovi negativni utjecaji na destinaciju. Kroz SWOT analizu, grad Rovinj može dobiti dublje razumijevanje svojih konkurentnih prednosti, prilika za razvoj, ali i izazova koje treba prevladati kako bi postigao svoje strateške ciljeve i ostvario održivi turistički rast.

Tablica 9. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
Prepoznatljivost destinacije	Nedostatak noćnog života u skladu s potrebama lokalnog stanovništva
Lojalni gosti	Visoka sezonalnost turističkog prometa i nedostatak turističkih sadržaja van glavne sezone
Sačuvana starogradska jezgra	Apartmanizacija i bespravna gradnja
Gostoljubivost domaćina	Prevladavajuća ponuda hrane i pića srednje kvalitete
Velik broj privatnog smještaja	Plaže niže razine kvalitete usluga i sadržaja
Povoljan geografski položaj	Manjak biciklistički staza
Povoljni klimatski uvjeti	Promet u starogradskoj jezgri
Duga tradicija turizma i tradicionalna umjerenost gospodarstva na turizam	Slaba ponuda autohtonih proizvoda
Atraktivni prirodni resursi	Manjak proizvoda za jesensku, zimsku i proljetnu sezonu
Dobra prometna povezanost	Građevinski radovi u vrijeme ljetne sezone
Profesionalni pristup destinacijskom upravljanju od strane ključnih turističkih dionika	Manji broj kvalitetnih turističkih izleta i destinacijskih tura
Brojne manifestacije i eventi tijekom cijele godine	Nedovoljan broj trgovina i suvenirnica
Započet razvoj proizvoda koji su motiv dolaska u pred i posezoni	Niska kvaliteta proizvoda u sklopu trgovina i suvenirnica
Definirane turističke cjeline ne ugrožavaju prirodne resurse	Nedovoljan broj parkirnih mjesta
Dva restorana s Michelin zvjezdicama Kulturno povijesno	Nedostatak adekvatnog upravljanja prometom u ljetnim mjesecima, što rezultira nedostupnošću destinacije i narušenim turističkim doživljajem

PRILIKE	PRIJETNJE
Razvoj zračne povezanosti s Zračnom lukom Pula te ostalim zračnim lukama	Nemogućnost brze prilagodbe promjenjivim potrebama tržišta
Rast potražnje za zdravstvenim turizmom	Širenje rata s područja Ukrajine u Europu
Rastući segment potražnje za golf turizmom	Globalna ekonomska kriza i inflacija
Razvoj proizvoda sportskih priprema na regionalnoj razini	Rast cijena
Tržišni razvoj digitalnih sustava za marketinške aktivnosti	Nekontrolirana arhitektura koja narušava izgled grada
Unaprjeđenje standarda života na globalnoj razini	Neusklađenost obrazovnog sustava i tržišta rada
Iskorištavanje trendova na tržištu	Veliki pritisak na okoliš zbog nekontrolirane izgradnje
Razvoj modernih oblika turizma	Prevelika ovisnost o turizmu
Povećanje kvalitete usluga	Nekontrolirani rast privatnog smještaja niske i srednje razine
Upotreba fondova za financiranje poboljšanja atraktivnosti starogradske jezgre	Nedostatak fondova za podizanje konkurentnosti destinacijske ponude
Unaprjeđenje medicinske skrbi za lokalno stanovništvo i turiste	Promjene u porezu za nekretnine
Povezivanje poljoprivrede i turizma	Nedostatak pravednog sustava oporezivanja za privatne smještaje
Razvoj digitalnih sustava za održivo upravljanje destinacijom	Zakonska ograničenja

Izvor: Izrada autora

Rovinj kao turistička destinacija zaista ima mnoge snage koje pridonose njenom privlačnom šarmu i uspjehu na turističkom tržištu. Grad se može pohvaliti bogatom poviješću i izvanrednim prirodnim ljepotama. Prekrasno prirodno okruženje, kulturno-povijesne znamenitosti poput muzeja, crkvi i uskih popločenih ulica dodatno pridonose šarmu grada. Raznolika ponuda smještaja, manifestacija, gastronomska raznolikost, prisutnost restorana s Michelin zvjezdicama te mnoge aktivnosti i atrakcije za posjetitelje dodatno privlače mnoge posjetitelje. Povoljna geografska pozicija grada čini ga lako dostupnim iz različitih dijelova Europe, što dodatno povećava njegovu privlačnost. Nadalje, postoje i mnoge prilike za daljnji razvoj Rovinja. Unaprjeđenje medicinske skrbi za lokalno stanovništvo i turiste te razvoj zdravstvenog turizma mogli bi dodatno povećati atraktivnost destinacije. Razvoj zračne povezanosti sa Zračnom lukom u Puli i drugim zračnim lukama smanjio bi vrijeme putovanja turista i doprinio izbjegavanju gužvi na cestama prema gradu, čime bi se poboljšalo iskustvo putovanja. S druge strane, kada se govori o slabostima, prevladavajući razvoj niske i srednje kvalitete ponude smještaja, hrane i pića, trgovina i suvenirnica može predstavljati izazov. Sezonalnost turizma također može biti veliki problem, pridonoseći nedostatku turističkih sadržaja tijekom razdoblja van turističke sezone i zatvorenosti objekata tijekom zimskih mjeseci. Nedostatak noćnog života također je važan aspekt koji može utjecati na ukupno iskustvo posjetitelja, kako lokalnog stanovništva tako i turista. Rješavanje tih slabosti zahtijeva strategije i planove koji će unaprijediti kvalitetu ponude, proširiti sezonu i poboljšati

raznolikost aktivnosti, čime bi se ojačala pozicija Rovinja kao vodeće turističke destinacije. Na samom kraju, postoje i neke prijetnje za razvoj grada Rovinja koje je važno uzeti u obzir. Nekontrolirani rast privatnog i nekomercijalnog smještaja niske i srednje kategorije, kao i nekontrolirana arhitektura koja narušava izgled grada, predstavljaju značajne probleme u održivom razvoju destinacije. Takvi trendovi mogu dovesti do gubitka autentičnosti i privlačnosti grada, što bi moglo negativno utjecati na turistički potencijal. Osim toga, snažna ekonomska kriza ili geopolitičke nestabilnosti, kao što je nastavak ratnih zbivanja na području Ukrajine i njihovo moguće širenje u Europu, također predstavljaju velike prijetnje za turizam Rovinja. Takvi događaji mogu dovesti do smanjenja turističkih dolazaka, padanja potrošnje turista i općenito nepovoljno utjecati na poslovanje turističke industrije u gradu. Stoga je važno da gradske vlasti i dionici u turističkoj industriji Rovinja pažljivo prate ove prijetnje i poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se ublažili njihovi potencijalni negativni utjecaji. To može uključivati uspostavljanje odgovarajućih urbanističkih politika, kontrolu gradnje i promicanje održivog razvoja, kao i praćenje globalnih političkih i ekonomskih događaja te prilagodbu marketinških strategija kako bi se smanjila osjetljivost na vanjske prijetnje.

6. Strateško upravljanje destinacijom grada Rovinja

Pojam strategije ima korijene u vojnoj terminologiji, no kasnije je implementiran u poslovno područje koristeći koncepte igara. Definiranje strategije može varirati, ali u osnovi obuhvaća svrhu i viziju organizacije, poslovnu politiku, strateške ciljeve te utjecaj na okolinu organizacije i plan aktivnosti za postizanje tih ciljeva. Kroz strateško upravljanje, organizacije teže ostvariti dugoročne ciljeve, što uključuje ključne odluke i provođenje aktivnosti koje oblikuju dugoročno funkcioniranje i poslovnu politiku poduzeća. Strategija se temelji na predviđanju budućih događaja i reakcijama na njih, uz uzimanje u obzir unutarnjih i vanjskih faktora koji utječu na organizaciju. Ona definira smjer i prioritete organizacije te omogućuje usmjeravanje resursa prema ključnim područjima. U poslovnom kontekstu, strategija je ključni instrument za postizanje konkurentske prednosti i dugoročnog uspjeha. Kroz strateško upravljanje, organizacije analiziraju svoje okruženje, identificiraju svoje snage i slabosti te prilike i prijetnje te na temelju tih informacija razvijaju strategije koje će ih pozicionirati na tržištu i omogućiti im ostvarivanje svojih ciljeva. Ovo uključuje postavljanje jasnih ciljeva, identifikaciju ključnih inicijativa i planiranje resursa potrebnih za njihovu provedbu. Strateško upravljanje omogućuje organizacijama da budu proaktivne umjesto reaktivne, te da uspješno navode kroz dinamično poslovno okruženje kako bi ostvarile svoju viziju i ostvarile dugoročni uspjeh. Razvojne faze strateškog upravljanja obuhvaćaju: fazu godišnjeg financijskog planiranja, fazu srednjoročnog planiranja, fazu strateškog planiranja te fazu strateškog upravljanja.¹¹ Godišnje financijsko planiranje koje je usmjereno ka uspostavljanju operativne kontrole kroz ostvarivanje budžeta, srednjoročno planiranje koje je usmjereno ka efektivnijem planiranju rasta putem predviđanja, strateško planiranje, usmjereno ka povećanju zadovoljavanja zahtjeva tržišta i povećanju konkurentske sposobnosti te strateško upravljanje, upravljanje svim resursima u cilju razvoja konkurentskih prednosti i stvaranja uspjeha u budućnosti. Važno je napomenuti da navedene razine moraju biti u skladu s politikom destinacije, moraju se međusobno preklapati, ali i usporedno djelovati.

¹¹ Magaš, D., *Management turističke organizacije i destinacije*, str. 163.

6.1. Uloga turističkih zajednica

Turistička zajednica djeluje prema principima destinacijskog menadžmenta, a njezino osnivanje ima za cilj promicanje i razvoj turizma, kao i zaštitu gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge u turističkom sektoru. U Hrvatskoj postoje različite razine turističkih zajednica, uključujući lokalne, regionalne i nacionalne razine. Lokalne turističke zajednice pokrivaju jednu ili više jedinica lokalne samouprave, dok su regionalne turističke zajednice osnovane za šire područje koje obuhvaća jednu ili više jedinica područne samouprave. Turistička zajednica Grada Zagreba usredotočena je na potrebe grada Zagreba, dok Hrvatska turistička zajednica pokriva cijelu Republiku Hrvatsku. Ciljevi turističkih zajednica uključuju razvoj i promociju destinacije, koordinaciju aktivnosti u turističkom sektoru, osiguranje adekvatne zastupljenosti lokalnih ili regionalnih interesa, suradnju dionika na lokalnoj ili regionalnoj razini radi stvaranja konkurentnih turističkih proizvoda, poboljšanje iskustva turista tijekom boravka te očuvanje okoliša, prirodne i kulturne baštine. Ove organizacije igraju ključnu ulogu u vođenju turizma na održiv način i promoviranju raznolikih aspekata destinacije kako bi privukle posjetitelje i potaknule ekonomski razvoj.

Osnovne karakteristike nacionalne turističke organizacije su:¹²

- Oblikovana je kao javno-pravna organizacija.
- Neprofitna je organizacija.
- Ima obvezne oblike organizacije.
- Ima fakultativne oblike organizacije.
- Članovi su obvezatni, dragovoljni i počasni.
- Kombinacija je administrativno-političke i funkcionalne podjele.

Zajednica, kao lokalna destinacijska menadžment organizacija ima zadaće, a glavne zadaće su razvoj proizvoda, informacije i istraživanja, distribucija i marketing. Pri razvoju proizvoda zadužene su za koordinaciju i komunikaciju s dionicima privatnog i javnog sektora u destinaciji, razvoj događaja u destinaciji, razvoj ostalih elemenata turističke ponude s fokusom na cjelogodišnju ponudu destinacije, upravljanje kvalitetom ponude u destinaciji te sudjelovanje u izradi strateških i razvojnih planova turizma na području destinacije.

¹² Magaš, D., *Management turističke organizacije i destinacije*, str. 127

Kod zadaće informiranja i istraživanja, turistička zajednica mora izraditi i distribuirati informativne materijale, stvoriti, održavati i redovito kreirati sadržaje na mrežnim stranicama destinacije i društvenim mrežama. Mora koordinirati i upravljati informativnim centrima te operativno sudjelovati u provedbi aktivnosti sustava eVisitor. Pri distribuciji, zadaće su sljedeće, koordinacija s Turističkom zajednicom Istarske županije u provedbu marketinških aktivnosti, pripremanje, sortiranje i slanje podataka o turističkoj ponudi na području destinacije i slanje podataka Turističkoj zajednici Istarske županije i Hrvatskoj turističkoj zajednici, pružanje podrške u organizaciji studijskih programa novinara i organizatora putovanja te obavljanje drugih poslova propisanih Zakonom ili Statutom. Posljednja glavna zadaća je marketing. U ovom elementu moraju stvarati, održavati i redovito kreirati sadržaje na mrežnim stranicama i društvenim mrežama, definirati smjernice i standarde, oblikovati turističke promotivne materijale, provoditi marketinške infrastrukture temeljene na informatičkim tehnologijama, provoditi aktivnosti strateškog i operativnog marketinga kao što su *branding* destinacije, online ili offline aktivnosti, mrežne stranice i profili društvenih mreža, sajmovi, studijska putovanja, prezentacije, partnerstva, sponzorstva i slično. Turistička zajednica grada Rovinja posluje od 5 listopada 2010. godine. Ima svoj znak, svoj grb koji sadrži štit bijele boje s zaobljenim crvenim križem. Rad zajednice je javan. Tijela turističke zajednice Rovinja su Skupština, Turističko vijeće i Predsjednik zajednice. Predsjednik zajednice je gradonačelnik grada. U gradu Rovinju je to gradonačelnik Marko Paliaga. Skupština je najviše tijelo koje upravlja Turističkom zajednicom, a čine ju predstavnici fizičkih i pravnih osoba članova Zajednice. Skupština donosi najviše odluka o radu Zajednice, dok je Turističko vijeće izvršno tijelo Skupštine. Turističko vijeće provodi odluke i zaključke Skupštine. Sastoji se od predsjednika Turističkog vijeća i osam članova, pri čemu je predsjednik ista osoba kao i predsjednik Zajednice, već navedeni gradonačelnik Marko Paliaga. Program rada Turističkih zajednica mora se utvrditi početkom poslovne godine, te se dobivena financijska sredstva obvezno koriste sukladno tom programu rada. Tijekom godine moguće je mijenjati i dopunjavati program rada, ali sve promjene i izmjene moraju biti prikazane na mrežnim stranicama turističke zajednice. Njezine aktivnosti usmjerene su prema promociji turističke destinacije, povećanju turističkih dolazaka, unaprjeđenju kvalitete turističke ponude, poticanju održivog turizma, suradnji s turističkim partnerima te implementaciji strateškog plana razvoja turizma grada Rovinja-Rovigna za period od 2022. do 2030. godine.

6.2. Strateški dokumenti razvoja turizma grada Rovinja

Grad Rovinj donio je cjeloviti Plan razvoja turizma grada Rovinja-Rovigno za period za od 2022. godine do 2030. godine. U dokumentu su prikazani svi planovi razvoja koji su primarno fokusirani na unaprjeđenje konkurentnosti destinacije kroz poboljšanja sustava upravljanja, stvaranja platformi za suradnju destinacijskih dionika te unaprjeđenja turističke infrastrukture i suprastrukture. Predloženo je 19 mjera i aktivnosti za unaprjeđenje destinacije. Obuhvaćati će unaprjeđenja kadrovskih kapaciteta turističkog sektora, smještajnih jedinica i prometne infrastrukture, razvoj turističkih proizvoda te mnogih drugih mjera koje će se spomenuti u nastavku. Dio projekta do 2030. godine je razvoj destinacijskog centra za razvoj naprednih znanja i vještina u turizmu. Zamišljen je kao platforma koja će kroz definiciju i razvoj naprednih programa educirati radnike raznih sektora ugostiteljstva. Fokus će se staviti na specijalistička znanja u gastronomiji te znanja i vještine s područja hotelijerstva, kao i korištenje alata u marketingu, upravljanju kvalitetom doživljaja te kontrolingu. Nositelji ovog projekta su Strukovna škola Eugena Kimičića Rovinj, Grad Rovinj- Rovigno, Maistra d.d. i Valalta d.d. Sljedeći projekt provodit će se od strane Turističke zajednice Rovinja, pod nazivom Indeks zadovoljstva turizmom u destinaciji. Cilj ovog projekta biti će godišnje istraživanje stavova i mišljenja stanovnika te turističkih subjekata i djelatnika u destinaciji. Istraživati će se činjenice kao što su negativni utjecaji turizma na život u gradu Rovinju, područja poboljšanja i slično. Na taj način se rezultati istraživanja mogu koristiti u donošenju odluka pri formiranju strategija i razvojnih aktivnosti. Kako bi se efikasno i kvalitetno provodilo istraživanje, potrebno je koristiti digitalne analitičke alate i upitnike putem službenih digitalnih kanala komunikacije te lokalnih i regionalnih medija. Budžet za provođenje ovog projekta biti će oko dvadeset tisuća eura. Mjera razvoja destinacijske zdravstvene usluge planirana je ta uređenje i opremanje poliklinike za dijagnostiku u sklopu Specijalne bolnice za ortopediju i rehabilitaciju "Martin Horvat", zbog podizanja kvalitete zdravstvene usluge, kao i zdravstvene sigurnosti turista u destinaciji. Zbog mnogih sportskih klubova u destinaciji cilj je proširiti zdravstvenu uslugu zbog mogućih ozljeda i daljnjih tretmana. Nositelj ovog projekta je Specijalna bolnica za ortopediju i rehabilitaciju "Martin Horvat" te Grad Rovinj- Rovigno, a iznos budžeta iznosi šesto pedeset do sedamsto tisuća eura. Četvrta mjera u dokumentu strateškog plana razvoja grada Rovinja je optimizacija upravljanja gradskim prostorima u staroj gradskoj jezgri. Cilj ove aktivnosti je podizanje kvalitete ponude u trgovinama i unaprjeđenje ambijenta na području stare jezgre grada Rovinja. Primjena ove aktivnosti je malo otežana zbog otpornosti korisnika prostora, ali potrebno je osmišljavanje načina na koji bi se to moglo provoditi. Predlaže se

nastavak podizanja zahtjevnosti uvjeta s ciljem da se zadrže korisnici s najkvalitetnijom ponudom, pri čemu dolazi i do podizanja cijene najma u najpopularnijoj lokaciji u destinaciji. Kroz aktivnosti potrebno je ukazati korisnicima na nedostatke i prezentirati najbolje primjere promjena. Nositelji ove aktivnosti su Komunalno redarstvo i Grad Rovinj- Rovigno te troškovi procjenjuju na deset do dvadeset tisuća eura godišnje. Grad Rovinj ima u cilju razvoj smještajnih struktura te učiniti Rovinj car-free zonom. U cilju je izgradnja difuznog hotela u staroj gradskoj jezgri, izgradnja hotela Rovinj, zatim golf hotela, smještaja u kampovima, privatnog smještaja te prenamjena postojećih kapaciteta smještaja niže kategorije u više kategorije smještaja. Projekt izgradnje difuznog hotela zamišljen je kroz spajanje poslovanja više objekata privatnog smještaja pri čemu će se od strane Grada Rovinja pružiti potpora u pokretanju inicijative. Koncept je zamišljen kao proširenje ponude kroz zajedničke sadržaje , kao što su hrana i piće, spa i wellness sadržaji i slično, ali na većoj razini personalizacije i kvalitete usluge. Koncept hotela Rovinj zamišlja se kao luksuzni hotel od 5 zvjezdica sa tradicionalnim načinom gradnje s modernim načinom kako bi se uklopio u starogradsku jezgru. Tu su i golf hotel koji je obrađen u glavnim investicijama do 2030. godine, te smještaj u kampovima koji teži za razvojem prema načelima održivosti. Nositelji ovih projekata su ipak privatni investitori i Turistička zajednica Rovinja. Kroz Car-free Rovinj projekt podrazumijeva se postroženje trenutne politike upravljanje vozilima u staroj gradskoj jezgri grada Rovinja s ciljem smanjenja intenziteta prometovanja i poboljšanja turističkog doživljaja. Grad Rovinj ima veliki broj planova poboljšanja turističke ponude i turističkog doživljaja u destinaciji. Navesti će se još nekoliko projekata koji će pridonijeti prirodnim društvenim i socijalnim aspektima destinacije. Pod projektom pristupačni Rovinj- Rovigno osmišljavati će se posebni interijer za osobe s različitim vrstama invaliditeta, osobama koje imaju poteškoće s kretanjem, slabovidne osobe ili slijepo osobe, osobe s oštećenjem sluha ili slično. Također organizirati će se *Wellbeing* festivali koji će trajati više dana koji će posjetiteljima stvarati pozitivan utjecaj na zdravlje. Urediti će se i destinacijske wellbeing zone na kojima će se moći održavati sami wellbeing festivali. Međutim uz wellbeing festivale organizirati će se i glazbeni festivali kako bi privukli veći broj posjetitelja u destinaciju. Festivala koji će se temeljiti na angažmanu poznatih bendova, umjetnika i orkestara. Organizacije kulturnih događanja također će biti veliki dio turističke ponude grada Rovinja. Uz sve ove događaje i preuređenja smještajnih kapaciteta i slično velika pozornost obratiti će se i na uređenje prostornih i prirodnih dijelova grada, kao što su zaštita ornitološkog rezervata Palud, uređenje destinacijskih plaža Rovinja, te arheoloških nalazišta na tom području. Uz sve navedene projekte, postoje projekti vezani i uz digitalne tranzicije poput aplikacija, te gospodarskih učinaka, koji prikazuju potencijalne

scenarije za godišnje poraste noćenja i mnoge druge. Grad Rovinj ima u cilju provesti niz projekata do 2030, godine te možemo uočiti da će doći do velikih promjena u samoj destinaciji. Velika je mogućnost da će doći do još većeg porasta dolazaka i noćenja. Grad Rovinj je sada jako popularna destinacija u Republici Hrvatskoj, a teži ka još većoj popularnosti i prepoznatljivosti, vidljivo je ulaganje i razvoj turističke ponudu što je veoma pozitivno.

Zaključak

Zaključno, Rovinj je jedna od najpopularnijih destinacija u našoj zemlji. Obiluje raznovrsnom ponudom koja zadovoljava interese posjetitelja diljem svijeta. Od bogate kulturno- povijesne baštine do netaknute prirodne ljepote, grad pruža izvanredno iskustvo svakom posjetitelju. Raznovrsni događaji i manifestacije privlače veliki broj posjetitelja tijekom cijele godine. U Rovinju se nalazi velika ponuda smještaja od obiteljskih apartmana do luksuznih hotela koji nude vrhunsku gastronomsku ponudu. Osim toga prisutnost kampova i turističkih naselja pruža dodatne opcije za odmor. Jedini problem je sezonalnost. Grad Rovinj donio je strateški plan razvoja od 2022. godine do 2030. godine. U tom dokumentu iznijeti su svi strateški planovi za razvoj turističke ponude i poboljšanje kvalitete boravka u samoj destinaciji. Poseban naglasak je stavljen na poboljšanje kvalitete boravka u destinaciji te na život lokalnog stanovništva. Grad Rovinj usmjerava svoje napore ka ambicioznim projektima do 2030. godine, čime će doživjeti značajne promjene u samoj strukturi destinacije. Očekuje se da će ovi projekti rezultirati još većim porastom turističkih dolazaka i noćenja, pridonoseći daljnjoj popularnosti i prepoznatljivosti Rovinja kao vodeće destinacije u Republici Hrvatskoj. Vidljivo je da Grad Rovinj aktivno ulaže u razvoj turističke ponude, što će zasigurno imati pozitivan utjecaj na privlačnost grada za posjetitelje. Ovi projekti signaliziraju predanost gradu u pružanju vrhunskog turističkog iskustva i unaprjeđenju kvalitete boravka posjetitelja. Sve ovo ukazuje na svijetlu budućnost Rovinja kao nezaobilazne destinacije na turističkoj karti Hrvatske. Turistima će biti pružena nezaboravna avantura koja će nadmašiti sva njihova očekivanja, pružajući im iskustvo koje će probuditi sva osjetila i ostaviti ih očarane. Od prekrasnih pejzaža do bogatstva kulture i gastronomije, Rovinj će posjetiteljima ponuditi jedinstvenu paletu doživljaja koja će ih potaknuti da se iznova vraćaju iz godine u godinu.

Literatura

Knjige

- Magaš, Dragan, Ksenija Vodeb i Zrinka Zadel. Menadžment turističke organizacije i destinacije. Opatija: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, 2018.
- Magaš, Dragan. Destinacijski menadžment : modeli i tehnike. Opatija: Sveučilište u Rijeci, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, 2008.
- Magaš, Dragan. Turistička destinacija. Opatija: Hotelijerski fakultet, 1997.
- Stipanović, Christian. Konceptija i strategija razvoja u turizmu : sustav i poslovna politika. Opatija: Fakultet za turistički i hotelski menadžment, 2006.
- Cetinski, Vinka. Strateško upravljanje razvojem turizma i organizacijska dinamika. Opatija: Fakultet za turistički i hotelski menadžment, 2005.

INTERNETSKE STRANICE:

<https://www.rovinj-tourism.com/>

<https://www.maistra.com/hr/#/>

<https://web.dzs.hr/>

<https://www.rovinj-rovigno.hr/>

ILUSTRACIJE

Tablice

Tablica 1. Popis hotela sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Tablica 2. Popis turističkih naselja sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Tablica 3. Popis kampova sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Tablica 4. Popis ostalih objekata sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Tablica 5. Popis usluga građana u domaćinstvu sa brojem smještajnih jedinica i kreveta u gradu Rovinju

Tablica 6. Statistička analiza turističkog prometa u 2022. i 2023. godini

Tablica 7. Prosječni broj dana boravka u gradu Rovinju po smještajnim objektima

Tablica 8. Vremenska distribucija dolazaka i noćenja po mjesecima u 2023.godini u usporedbi s 2022. godinom

Tablica 9. SWOT analiza

Grafikoni

Grafikon 1. Struktura ostvarenih noćenja prema zemljama pripadnosti 2023. godine u Rovinju